

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

A Barsvármegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:
LÉVA KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre K. 5.—
Fél évre 2.50
Hegyed évre 1.25
Egyes példány 10 filléret kapható:
SCHULCZ IGRA CZ LAPTULAJDOSNÁL.

Nyitlteri közlemények soronként 50 fill.
Hirdetések egyezség szerint.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24.

A reális tudományok uttorése.

— Közgazdasági irányok a középiskolában. —

Nagyon sok híve van már annak a felfogásnak, hogy az ország gazdasági megerősödését, ipari és kereskedelmi életének lendületesebb fejlődését főként a legifjabb generáció sorompóba állítása útján érheti el. Nem ujeszme, hogy az ország jövőjének erős, teherbíró fundamentumát az ifjúságnak a materiális tudományok felé való irányítása által lehet és kell megalapozni, és nem szorul bővebb magyarázatra, hogy a nép-jölét, a haladás, a vagyonosodás és mindnyájunk boldogulása felé kivált az vezethet, hogyha a középiskolai életben, a nevelésben is utat nyitunk a közgazdasági eszméknek és a következő nemzedék számára feltárjuk a reális életet.

Mindeddig azonban — sajnos — alig szólhatunk lényeges lépésekről, amelyek ennek a felfogásnak érvényesüléséhez vezettek volna. És mialatt a mindennapi életben egyre növekvő tömegeket szólit csatasorba az a gyarapodás, amely a városi élet keretében az ipar és a kereskedelem terén észlelhető — emellett a fölfogás mellett: az ifjúság oktatása és a jövőre való előkészítése javarészen a régi vetéseken megy végbe. Kint az életben diadalt diadalra aratnak a közgazdasági irányok: — a középiskolákban pedig ezalatt régi

eszközökkel szabják a tudást és utját állják a reális tudományoknak ...

A temesvári kereskedelmi és iparkamarát illeti meg az elismerés azért, hogy a maga illetékeségének a súlyával azok mellé állott, akik látni szeretnék, mint nyílnak meg a középiskolák kapui a közgazdasági irányok előtt és mint törnek utat az ifjúság nevelésének alapvető tényezői között a reális tudományok. A temesvári iparkamaráé az érdem, amiért egyik ülésén határozottá emelte azt az indítványt, hogy fölterjesztést intéz a közoktatásügyi miniszterhez, amelyben a közgazdaságnak a középiskolákban való tanítását javasolja.

Az iparkamara ezáltal döntött érvényt szolgáltatott azoknak az óhajoknak, amelyek a helyesen gondolkozó emberek egész légiójában élnek és amelyek mind a középiskolai oktatásnak — az élet, a gazdasági fejlődés szellemében való — újjáalakítása felé irányultak. Fontos momentumot látunk az iparkamara állásfoglalásában, mert benne a nagy területek viszonyait ellenőrizni, a nagy tömegek érdekét istápolni és egy jelentős országrészt materiális fejlődésében iránytmutatni hivatott intézménynek a tapasztalatok sorozatából leszűrt meggyőződését véljük felfedezni.

Lépéseket fog tenni a kamara

javaslatának érvényesíthetésére — amiben a barsvármegyei kamarai tagok bizonyára szintén támogatni fogják — és alkalmassint eltaláltuk ezeknek a lépéseknek az irányát, amikor úgy gondoljuk, hogy a temesvári iparkamara az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamaráját is fel fogja hívni hasonló álláspont elfoglalására. És ha mindegyik iparkamara a maga országrészének kereskedelmi és ipari érdekelttségét ebben a meggyőződésben, ebben a határozatban egyesíti, amiben nem kételkedhetünk, mert a városokban, tehát a reális tudományok avatott területén, az iparos és kereskedő társadalom adja a lakosság adóbíró gerincét, akkor kell, hogy méltánylásra találjon a legfőbb fórumok előtt is az a felfogás, amely a jövő nemzedék nevelésében az új és a valósághoz, a jelenhez, az élethez közelebb fekvő rendszer életbeléptetését tartja — erőteljes haladásunk szempontjából — célravezetőnek.

Nem tagadható, hogy a középiskolai oktatás reformja és közgazdasági ismeretekkel való kiegészítése ma már egyik legelső-rangu szüksége és érdeke az országnak. És tagadhatatlan, hogy az erőteljes gazdasági haladás útja felé csakis az terelheti a nemzetet, ha az ifjúság gyakorlati nevelését életra hívjuk. A reális tudományok uttorése azonban ko-

Csemege, fűszerárúk
és cukorkák

Valódi prágai sonkák
élő dunai és balatoni
halak

déli gyümölcs, tea, rum, likör, pezsgő,
palack bor óriási választékban kapható
Kertész Lajos
fűszer és csemege kereskedésében
Léván.

rántsem jelentheti azt, hogy ezzel egyidejűleg megszűnnék a mult tisztelete és becsülése és hogy azoknak az eszméknek a fontossága, amelyek idáig vezettek, vesztene súlyából és jelentőségéből. És mindazok, akik a közgazdasági irányok bevonulását sürgetik a középiskolai oktatásba, épen arra igyekeznek rámutatni, hogy az a tisztelet, amellyel ifjúságunk a mult, a történelem iránt adózik, kiegészítésre, sőt fokozásra szolgál.

A gazdasági haladás történelmének tisztelete az, amelynek utat kell nyitni a tudás csarnokában. Azoknak az eszméknek a fontosságával, amelyek a békés munkásságot irányították, és kell, hogy mélyebbé, tartalmasabbá tegyék az ifjúságnak a multba való visszaemlékezését. A közgazdasági irányok bevonulása az oktatásban nem csorbit a történelem megbecsülését, hanem tiszteletet követel mindazok számára, akik a nemzet fejlődésén serényen munkálkodtak.

Kellő megértéshez vezethet csak a reális tudományok uttörése a történelem szempontjából és arra a magaslatra, amelyen a jövő nemzetek szélesebb látókörrel és biztosabban keresheti föl a boldogulás útját.

A vármegye.

Mintha erőtlentül hangzanék már e szó? Pedig értelme szerint valami erőset, hatalmasat jelent. Képzeldünk talán? Hatásos drámai színjátéknak nézzük a multat, avagy élő valóság volt az — erős, öntudatos, önálló tettek élő valósága? Igen, valóság volt! S ha a századok messzeségében nemzeti dicsőségünk fényében ragyogva látjuk a vármegyét, nem képzeletünk csaloja játékában gyönyörködünk, nem ábrándozunk, hanem államalkotó nemzetünk e fenséges intézményén jogos büszkeséggel lelkeseudünk.

Tévedünk e hát, ha összehasonlítva a multal, manapság erőtlennek látjuk a vármegyét? Vagy talán a mult felett való lelkeseudés zavarja objectív kritikái képességünket s e miatt igazságtalanul bírálunk? Megváltoztunk talán, s velünk együtt változtak intézményeink? Igen, megváltoztunk? Vajjon ez a változás haladás-e? Hígyjük, hogy az — és adja Isten, hogy ne tévedjünk.

Nemzetünk a történelem folyamán egy évszázadban sem fogadott be annyira idegen kulturát, mint a mult században. Ez a befolyás rohamosan érezteti hatását a nemzeti élet minden vonatkozásában. Ily nagy szellemi és anyagi befolyás alatt szükségképpen meg kellett változunk. A további kérdés az, vajjon ez a változás megingatta e nemzeti intézményeinket? Elmosta e azokat a védműveket, melyeket a nemzeti géniusz alkotó ereje állított fel? Nem! Uj elemek kapcsolódtak be a nemzet organizmusába, melyek rántottak egyet rajta, s ez a rándulás csak az elavult, hasznavehetetlen intézményektől szabadtotta meg, csak a felesleges sallangoktól tisztította meg, de nemzeti alkotásaink lényegét nem érintette.

Ez az átváltoztató folyamat manapság még befejezést nem nyert. Így van ez egyik ősi intézményünknek a vármegyénél is. Ezza a változás az oka annak, hogy a

vármegyét — összehasonlítva multjával — erőtlennek látjuk. Ez azonban tévedés. Azok az okok, melyek a vármegyét, mint nemzeti intézményt életre hívták, ma is lehetnek. A vármegye megváltozott, ámde ez a változás, átalakulás még be nem fejlődött, ennek következtében a vármegye modern szervezete még ki nem fejlődött. Mivel azonban — mint fentebb említettük — létezésének okai lényegében ma is fennállnak, ez az átalakulási folyamat nem érhetheti ezen ősi intézmény fundamentumait, ellenben mai helyzetében minden esetre alkalmas arra, hogy azt a számtalan nézetet és vélelményt felkeltse, melyek az autonóm közigazgatás és állami közigazgatás problémái körül ébredtek. Rendelése feladatai, céljai tekintetében bizonyos rendszertelen nézetchaosz keletkezett. Egyes szerveinek fogyatékoságát, adminisztrációjának hibáit javithatatlannal tökéletlenségnek gondolják. Majd tagabb, majd székebb feladatokról vélnék reabizhatni Sokan, mint mai rendszeren felesleges, sőt egyenesen maradi fejlődésképtelen intézményt megszüntetendőnek tartják és ezzel szemben az állami igazgatás áldását bizonytalan értékű reménnyel hirdetik.

Pedig ez az ősi intézmény évszázadok küzdelmes próbáit állotta ki. Lehetetlen e tényt kétségbe vonni, ennek következtében jelentőségét figyelmen kívül hagyni. Bátran állíthatjuk, hogy a modern állami élet keretében is képes feladatainak megfelelni, ha ezen intézményt a modern állami élet követelményeinek megfelelően átalakítják. Ez a reform keresztül vihető anélkül is, hogy a területi önkormányzat és igazgatás rendszerét nagy mértékben meg kellene szorítani.

Legujabbán ismét felszínre került — amint más helyen közöljük — a közigazgatás államosításának eszméje. Azokat az előnyöket, melyeket a reform ígér, az autonóm közigazgatás is megvalósíthatja, sőt valójában csak is ez valósíthatja meg.

Ima.

Irta: Váradi Ili.

Isten! Atyám! Hozzád fohászokod
Kié a fény, dicsőség, hatalom,
Ki érző lelket adott énnekem.
S megrendelted, hogy látó két szemem
Felszívja mind a fényt, a zincsolót,
Hallgasd meg hát az esdeklő imát! . . .
Szent nevedet mélyen szívembe véve,
Indultam el az életmesszeségbe,
Kítárva lelkem minden nagy csodáknak,
Mikor a szívem méltónak találtad,
S féltő kezemet a kezédbe véve,
Elvittél a szerelmek ösvényére.
S hoi lángzó rózsák illatterhes ága
Tűzszirmot szór a vándorok útjára,
Jártam veled mámoros fejjel én,
A minden örömknek mezején.
De most, hogy a bejárt ut egyre hosszabb,
Reszket a szívem, félelem szorongat,
S felsír imám a fellegek fölél,
S odabórol szent trónusod élél.
Isten! Jóságos Atyja a világnak,
Ki felnyitád szemem a szent csodáknak.
Ne vigy vissza a poros életutara
Engem, ki álom virágutját rőtta:

De ha el kell hagynom rózsás kertedet
Zárd le örökre vágyó szememet,
Szent kezedet tedd könnyes szempillámra,
Hogy elhult szívem kertjét soh'se lássa,
S a lelkem hervadt rózsák illatával,
Szálljon fel hozzád álomk mosolyával,
S hogyha itt lent elhult minden virág,
Hadd álmodom fönt rózsákról tovább.

Bucusu a Vigadóban.

—Azizr. nőegyletjótékonyestélyejan. 4-én—

Zsongó-bongó tömeg. Diszes sátrak, megrakva árukkal, Piros pozsgás menyecskék szinompás öltözetben, dévajkódó, vidám leányserég. Vegyeskereskedést cipelő férfiak. Ahova a szem néz, mindenütt elevenség, szines mozgékonyság, kacagás, még a szemek is nevetnek, ha ezt a tarka képet látják.

Uram Isten, mi lehet ez? Hát bucsu a Vigadóban!

Sátrak alatt és pusztá földön, minden apró-cseprő bucsui portékát meg lehet venni olcsó pénzen. Rózsákkal kirakott, tükörcifrás mézeskalács-szív, marcipán, meg egyéb sütemény, cukor, apró kolomp, cserépfazék, tejesköcsög, fakanál, tarka zsebbevaló, zsákba macska, meg a szentek

tudnak megmondani hamarában, hogy mi mindent árultak ott a lévai szépek, a jótékony céljávára. Természetesen a korcsmanak sem volt szabad hiányozni, ahol a bevásárlás után egy pohár itallal leöblítették torkukat a *bucusok*, akiket az apró gyerekek hada — másnap reggel — ép olyan örömtelt viháncolással fogadott otthon, mint a falusi gyerekek fogadják az *édes szüleit*, akik a Szent-kutról tértek meg haza. Hiszen már a mulatságra menő apák, anyák avval csöndesítették le este az ilyenkor — bálba menéskor — mindig nehezen beküldő kicsikéket: legyetek jók, gyerekek, meglátjátok, mi mindent hozunk majd nektek a *bucusból!*

És persze, mielőtt az otthon maradtakat meglepték volna, magukat akarták valamivel meglepni, azért a bucsun elsőben is a *zsákba macskás* sátozt állták körül a vevők, úgy, hogy a két bájos-ékes román menyecske — *Lówy Lipótné* és dr. *Szilárd Samuné* — alig győzték a kiszolgálást. Egymásután adogatták át a nagy csomagokat, melyeknek tartalma, mint az már szokott lenni a *zsákba macska* vásárlásnál, többször igen, mint nem, hosszúra nyújtotta az orrokat — persze volt közte nem egy bájos, fitos kis orrocska is — de a meglepett ábrázatokon csak még jobban emelkedett az amugy is vig hangulat. Erre a bucsusok boszuvágytól líhege a póstyénvidéki tót nő — dr. *Steiner Oszkárné* —

Ez a reform azonban legteljesebb hirtől előtt is igen gyakran féreismert, és meg nem értett. Az állami közigazgatásban csak valami tökéletesebb adminisztrációt látnak, s ez csábító az általuk kevésre becsült autonóm igazgatással szemben. Mintha a vármegye csak igazgatási szerv volna? Mintha csak a végrehajtó hatalom intencióinak, utasításainak vak teljesítése volna a feladata? Mintha egy vidéken, egy kisebb területen élő polgároknak nem volna a helyi viszonyok ismeretében rejlt és egymáshoz való közelségen alapuló sajátos meggyőződésük az ott véghezvihető és teljesítendő állami feladatokról? Mintha az állam a maga életét csupán bürokratikus organizmusában élne? Mintha az állam területe az egyformaság kietlen sivatagja volna, melyet hivatalokban kietvelt rendszer szerint felosztani és kormányozni lehetne? Mintha egyetemes nemzeti gondolat csak forma szerint egyetemes szervevel lehetne megvalósítani. Mintha a világgosságot egy villamos fényoszlop adná, melyet egy emberkéz csavar fel? Mintha érzés, kedély, eszme, gondolat, tettvágy csak egy forrásból táplálkoznak, és csak ez az egy tiszt és egészséges, a többi mind posvány? Nem! Az állam a maga eszméjében és valóságában mindenütt jelen van. Él még ellenségeiben is! A közigazgatási feladatok helyes megoldásához egységes állami közigazgatás nem okvetlenül szükséges, mihi ahogy igazi nemzeti életre sem elegendő egymagában a szigorú centralizáció.

A fokozatos fejlődés tudata, ősi intézményeinkbe vetett hit, képesíteni fognak bennünket arra, hogy az erőltet vármegyéiből hatalmas, életerős vármegyét teremtsünk. S akkor ismét erős, öntudatos, önálló, élő valóság lesz a vármegye.

HIREK.

A népségítés munkája.

— Miniszteri kirendeltség Bars megyében. —

A földmivelségi miniszterium kezdeményezései között bizonyára jelentékeny népszerúségre tarthat számot az a népségítő akció, amelyet *Darányi* miniszter kezdeményezett s amelyet utóda s a jelenlegi földmivelségi miniszter, gróf *Serényi Béla* is — kinek segítőtársa nagynevű földünk *Kazy József* államtitkár — jelentékenyen fokozottabb mértékben folytat. Szinte csodálatos, hogy olyan hosszú ideig tudtuk túrni a határszéli s felvidéki földmivelő nép gyöngülését, pusztulását. Maga a józan ész diktálja azt, hogy első sorban ott kell a legelőcsobbnak lennünk, ahol a legközelebb az ellenség, ahol legnagyobb a kisértés. Ha a nemzetiségiek között nincs gazdaságilag erős, a magyar állameszme iránt hűséges, a hazához szívvel-lélekkel vonzó lakosság, akkor bizony vajmi nehéz megvédeni a hazát. Tenni kellett tehát valamit, hogy a régi állapoton változtassunk s bizony a legszerencsésbe kezdi államférfiunk kell tartania mindenkinek azt, akinek a pillantása rávetődött az ügyefogyott, szegényedő felvidéki népre ke s a húnok alá nyul, hogy kiragadják őket elhagyatottságukból s egyenrangúvá tegye gazdaságilag az ország többi lakóival. Több cikkben foglalkozott a *Lévai Hírlap* a bars megyei kivándorlással, vármegyénk felső részének elszomorító gazdasági viszonyaival. Írásainkban rámutattunk arra, hogy a lábra kapott amerikai kivándorlás megszüntetése és a közigazgatási kulturának kifejlesztése céljából szükséges volna a Felvidéki miniszteri kirendeltség működését erre a vidékre is kiterjeszteni. Cikkeinket illetékes helyre is elküldöttük, szavunk meghallgatásra talált. Lapzárta előtt kapjuk az értesítést Budapestről, hogy a *felvidéki népségítési akció*

keretében még ez év folyamán Barsvármegyét is bele vonják. Öröndetes hír ez a vármegyére, melyszerint tehát rövidesen nálunk is megindul a népségítés munkája, jobb helyzetbe kerül általa szegény tótnevelő népünk. Az a fő dolog most már, hogy a felállítandó ügykirendeltség vezetése szociális érzéktől áthatott, a nép ügyes-bajos dolga iránt érzékkel bíró férfiak kezébe kerüljön, és semmi se állja az útját annak, hogy mihamarabb erőteljesen és céltudatosan induljon meg Barsvármegyében is a szegény nép talpraállításának sok eredménytel kecsgető munkája.

— **Városi közgyűlés.** A megtartott közgyűlési választások alapján Léva város képviselőtestületének alakuló közgyűlése *Mailáth István* alispán elnöklésével f. hó 15-én lesz megtartva.

— **Razasság.** *Steiner* Ernő diszműkereskedő eljegyezte néhai *Mauthner* László leányát, *Arankát*. Léván, — *Zaké* János vukovári ref tanító eljegyezte *Vida* Rózi, garamszentgyörgyi ref. tanítónőt — *Öberth* Tivadar, fiatal törekvő fodrásziparos holnap eljegyzí *Koresik* Ilonkát Léván. — *Stugel* Béla f. hó 2-án vezeti oltárhoz *Molnár* Menciai, Magyarországyében. Sok boldogságot kívánunk az új pároknak!

— **Névváltoztatás.** *Lówy* Károly lévai izr. tanító vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel *Lévai*-ra magyarosította.

— **Halálozás.** Dr. *Langfelder* Adolf, Kőrmöcbánya főbányaváros tiszti orvosa és diszpolgára, törvényhatósági bizottsági tag, tb. megyei főorvos, a Ferenc József-rend lovagja, meghalt 78 éves korában. F. hó 2-án helyezték örök nyugalomra a város és vidék lakosságának impozáns és őszinte részvéte mellett.

— **A városok államsegélye.** A belügyminiszter az 1913. évre már kiutalványozta a vidéki városok államsegélyét. Léva 14 ezer, Ujbánya 12 ezer és Kőrmöcbánya városa 10 ezer ötszáz koronás segélyt kap.

korcsmájába gyűltek, hogy egy ital bor mellett elbusulják magukat s egyuttal valami kielégítő boszu szálait szövöggessék össze, de hát az ilyen kedves csaplárosné mellett az elbusulás nem igen megy. A vége pedig az lett, hogy még a buszról is megfeledeztek, de ebben már némi része *Kácsa cigánynak* (*Szauer* Zoltán) is volt, aki nyiretjűjét a korcsma előtt, nagy és híres nevű elődjét megcsufító módon nyaggatta. Jóízű kiszólásaival pedig az ott összeverődő bucsusokat folyton megneveltette. Aki nevet, az pedig már nem haragszik! Azért ment össze az összeesküvés — a lévaiakkal szölvá — mint annak a bizonyos Missiknek a rokkja! — Az illojális konkurrencia miatt sokat panaszkodott szegény Kácsa, szivből sajnálta is őt.

A megbékült publikum aztán fölkereste a mézeskalácsos árust — *Halász* Lipótnét — egypár cifra sziv s marcipán irányában, amit sok szeretetreméltósággal tetézte, meg is kaptak. Majd a pestmegyei magyar menyecske — dr. *Balog* Sándorné — cukrászboltjába fordultak be, amely fölött ékes rigmus hirdette a portéka kiválóságát, ami fölösleges is volt. Itt az áru kiválósága attól függ, hogy ki árulja. . . Egypár szép asszonyi szeméret nem enné meg bárki is a habos tortát, még ha ugy volna is megcsinálva, mint azt a *Szegény Jonathán* készítette? Szappanhabbal töltötte meg. . .

A nők kezében nagyon fontos hivatásu cikket árult egy bájos magyar menyecske — dr. *Gergely* Fülöpné; — fakanalat és soha annyi fakanalat nem vett még férfi mióta világ s a világon fakanál van, mint most itt. Ugyiszintén a cserépedényért sem török magukat annyit a népek soha a *Józsefcsek*-sarkán, mint most ezen a bucsun a férfiak, hja mert itt *Weisz* Gyuláné árulja fantasztikus cigány jelmezben s minden fazékhoz egy kedves mosoly is jár tőle. Egy pompás honti menyecske — *Weisz* Kálmáné — játékokat és apró figurákat vesztegetett, megvesztően. Virágot, képeslapot *Pollak* Emilnétől úgy éreztük muszáj venni, ha megláttuk őt eiragadó kalocsai viselében. *Engel* Gyuláné trencsénmegyei tót ruhájában, cukorkát, narancsot, gesztenyét árult. Nem is lehetett hallani, hogy valaki savanyunak találta volna a narancsot, amit tőle vett. Persze, *Engel* Gyulánétól még az ecetet is szorbet gyanánt fogadták volna az urak. Könnyű az ilyen hölgyeknek százakat összehozni a jó-tékony célra!

Nem is lett volna teljes a bucsui muri, ha a karikadobálás hiányzott volna; volt is forgalom. Ifjak, öregek, szorgalmasan dobálták a karikákat, a háromszéki székely jelmez *Pollak* Jakabné meg alig győzte a pénzeket a perselybe rakni.

Az elárusító bódékban a segédi tisztet

ennivalóan bájos leánysereg töltötte be. Halálos vétek volna ha neveiket föl nem jegyeznénk. Hadd pukkadozzanak azok, akik nem jöttek ide vásárolni, mert ilyen kedves segítők egyszem fogják őket kiszolgálni még ha végig is járják az egész sárteket, mint ezek: *Rohonyi* Cézus, *Mauthner* Aranka, *Simek* Anna, *Grotte* Janka, *Bárany* Lujza, *Hollósi* Olga magyar ruhában; *Blumenthal* Janka nyitrai és *Goldberger* Jolán pöstyéni tót viselében sűrűgtek szolgálatkészen a vevők körül.

A bucsu színhelyén a posta ideiglenes hivatal állított föl, a levélhordói tisztet egy igen kedves messinger boy végezte — *Hamburger* Ella — nagy fürgeséggel. Fokozta szolgálatának terhet az is, hogy sok, Amor nyilaitól súlyos levelet kellett kézbesítenie. Azért ez a kis boy nagyon rászolgált az elismerésre!

A szerelmesek persze kíváncsiak a jövőre. Azért a figyelmes rendezőség gonddal kodott arról, hogy legyen aki megmondja azt. A jósno *Herzka* Böske azt mondta, hogy mindenkinek jót mondott, azt fölösleges bizonyítgatunk. De hogy neki jobban elhagyják, azért egy eredeti spanyolcigány jelmezt öltött, amiben, mellesteg mondva, egészen otthonos volt. Aki nem hitt a jósnonek, az *Silbinger* Annushoz, vagy *Pető* Ilmához folyamodott; az előbbi magyar ruhában, az utóbbi bosnyák jel-

— **Nőgyeleti bál.** A január 25-én megtartandó „Kalikó báira” az előkészületek serényen folynak. A rendezőség az izléses meghívokat a napokban bocsátja ki. A kalikó jelmezek anyaga Blumenthal Jónás, Grotte Vilmos, Holzmann Bódog és Schönstein Henrik divataru üzletében kapható. A kalikó fehér alapon piros pettyek.

— **Kinevezés.** Az alsópán az oszlányi járás falközi felügyelőjévé Lengyel Márton oszlányi állami tanítót kinevezte.

— **A levai kath. kör. farsangi estje** február 2-án lesz megtartva nagy hangversenyyel kapcsolatban. A műsor összeállításán a vigalmi bizottság most dolgozik.

— **Betörés egy egyszerűletbe.** Verebélről jelenik: Péntekre virradó éjszaka Ritter Bela eszterezszi tüzében betörők jártak és negyzer korona értékű ékszert ellopak. A csendőrség a nyomozást megindította. — Csütörtök reggelre Léván Klein Benő, Ertler Henrik és Neumann Dávid kereskedő üzletnek redőnyeit eddig még ismeretlen tettesek fölfeszítettek. Az üzletekből semmi sem hiányzik. A rendőrség azt hiszi, hogy éjszakai duhajkodók műve volt.

— **A kereskedő ifjak tarsulata farsangi mulatságot** február 1-én tartja meg. A mulatság iránt — mely évről-évre az idény legsikertelenebb és legkedélyesebb mulatságai közé tartozik — a közönség körében márt most nagy érdeklődés nyilvánul meg. A hetven tagú rendezőbizottság az estélyi műsorát éppen ma állapítja meg.

— **Herczka Erzsike Zolyomban.** A levai hangversenyeke ismét szerepeje, a közönség kedvence, Herczka Erzsike, legutóbb a Zolyomi Kereskedők Egyesülete által rendezett hangversenyen gyönyörködte a város és vidékének közönségét. Amint az

ottani lapok írják, gyönyörű, bájos hangjával, kecses, tiszta előadásával, valóságos magával ragadta a közönséget. Ezt mi leveleink már régen tudjuk.

— **Képviselőválasztók száma Bars megyében** A f. évre összeállított országos képviselőválasztók névjegyzékei szerint a levai választókerületben 4834, az aranyosmarótiában 4263, és az ujbányaiban 3526 a választói jogosultsággal bírók száma.

— **Balesetbiztosítási járulékok kirovása.** Azok a munkaadók, akiknek balesetbiztosításra kötelezett alkalmazottai vannak, legkésőbb február 15-éig kötelesek mindazokat az adatokat bejelenteni, amelyek a balesetbiztosítási járulékok kirovására szükségesek. Akik a bejelentést a kitűzött határidőig elmulasztják, azoknak járulékat a munkásbiztosító pénztár hivatalból állapítja meg, ami ellen a törvény rendelkezése szerint nincsen föllebezésnek helye. A bejelentéshez a levai kerületi munkásbiztosító pénztár őrlelapokat fog kibocsátani, amiket aztán ki kell tölteni.

— **Az új herceggímás.** Dr. Csornoch János herceggímás, már jogilag is átvette kormányzását az esztergomi főegyházmegyének, melyhez Barsvármegye egy része is tartozik. Az esztergomi főkapitán konzisztóriumán dr. Rajner Lajos püspök, — mint a konzisztórium elnöke — bemutatta a király kinevezési okmányát és a pápai bullát, egyben tudomására adta a főkapitánnak, hogy az új herceggímás a vikáriusi teendőikkel továbbra is őt bízta meg. A főkapitán válaszában határozta következőben a pápai iratokat másnap az esztergomi székesegyházban, a szentmise után fölolvasták a hívek előtt, mely alkalommal Átinda Teofil prelátskanonok, az egybegyűlt papsághoz launyelvű, a néphez pe-

dig magyar beszédet intézett, amelyben hálás szavakkal, kegyeletesen emlékezett meg a visszavonuló nagynevű főpásztorról, Vassary Kolos bíbornokról, és a jövőbe vetett hittel, reményteljes várakozással szólott az új főpásztorról, akinek kormányzása elé fokozott reménységgel néz az egyházmegye és a magyar katolicizmus.

— **A vármegyék államotitasa.** Amint a fővárosból értesülünk, a kormány már elkészítette a vármegyék közigazgatásának reformjáról szóló törvényjavaslatokat. A reform két törvényjavaslatból áll. Az egyik a törvényhatósági bizottság szervezetének átalakítását tartalmazza, összefüggésben az új választói törvényjavaslattal. A másik a vármegye tisztviselőinek államotításáról szól. Mind a két törvényjavaslat meg e hó végén a törvényhozás elé kerül, s amint a választói jogról szóló törvényi tárgyalatok, a vármegyék közigazgatásának reformját tartalmazó javaslatok kerülnek sorra, mert meg ebben az esztendőben életbe léptetni akarja azokat a kormány. Ha a javaslatokból törvény lesz, akkor már a jövő év végére eső vármegyei restaurációk elmaradnak s az új vármegyei törvény alapján alakítják a megyékben a tisztviselői kart.

— **Farsang.** Ezen a héten megkezdődött az év legvigább szaka a farsang. De mint ahogy ebben az évben minden szomorú és csöndesebb, mint más években, azért mintha a napiat is fözzajaruina ehhez a szomorúsághoz, az idén rovidebb farsangot engedélyeztet a mulatóknak, mint más években. A farsang beharangozója az idén egy csomo szokatlan határozat volt. E határozatok vidéki növényesületek és tarsaskörök hozták és a határozatok lenyege az volt, hogy az idei farsang nem alkalmas nagy mulatozásra. Azok a gazdasági károk es válságok, amelyekben az egész világ közzgazdasági élete, ipará és kereskedeime keresztülment, elvetnek a kedvet mindenkinek attól, hogy belevesse magát a farsang gyönyöreibe es mulatságaiba. Ezek a határozatok, melyeket egyes vidéki városokban hoztak, csak kitéjezői voltak az egész közelet hangulatának, amely azonban álszemérembol nem tudott mindenütt hangos kifejezésre jutni. Ez az álszemérem kölomben is jellemzője különösen a magyar társadalmi életnek. Eddig is voltak rossz évek, eddig sem voltunk valami bőviben a földi javaknak, de farsangkor mindenki megtesztette utolsó erejét, előszedte utolsó krajcarait es teljes diszben kiryakolt a mulatságra. Így van ez nálunk magyaroknál most is . . .

— **Adtal uram esöt . . .** A gazdák régen dicsekedhettek olyan kitünö cukor-répaterméssel mint az idén. De nem volt sok köszönet benne, mert a rossz időjárás s a munkáshány miatt nem tudták betakarítani, úgy, hogy még most is sok répa van a földeken. Az oroszok cukorgyár most határidőt tűzött ki a répa beszállítására. Amennyire lehet iparkodnak is a gazdák vele, 70—80 répával megrakott szekér vonul a városron keresztül egyszerre.

— **A Levai Apolló Mozgészinház** e-heti műsorán egy nagyszerű történeti dráma kerül bemutatásra: Összeesküvés Murat nápolyi király ellen, két felvonásban. Ha ezen kívül több kitünö szám nem is szerepelne a műsoron, csupán ezért is érdeemes megnézni az előadást, melynek második slágere lesz az Olimpiai játékok bemutatása. Részletes műsori másutt találja az olvasó.

mezben igazmondó planeták árult. Dr. Hertsko Abrisné (Fischer Ilonka) mezőkövesdi matyó jelmezben konfetti árulással volt szolgálatára a nemes célnak. Ezután egy nemzeti életkép következett sorra. A kép a magyar anyát (Boros Gyuláné) mutatta be, amint leányainak (Mauthner Aranka, Trebitsch Margit és Rapoport Elzának) a szabadságharc kezdetét mondja el, közben a sebesülteknek tépést csinálnak s a foszladozó nemzeti lobogót javítják meg. Lélekemelő és megható kép volt, mert nagyszerűen adták elő. Amig a szín változott, tovább folyt a bucsu, majd Fischer Nelly (biróné), Lévy Lévai Károly (segédjuhász) és Takács Samu előadták Szomaházinak *A segédjuhász* c. népszínmű paródiáját, meglepő és frappáns sikerrel. Viharos taps volt érte jutalmuk a közönségtől. Ezután a szemet gyönyörködtető palotástánc került bemutatásra. Ez az eredeti magyar tánc, amelyet dr. Balog Sándorné tanított be s igen ügyesen vezetett, nem tévesztette el hatását. Elismerie a közönség újból, hogy régi táncunk sokkal szebbek a mai divatos táncoknál. De persze, a magyar föllángolás itt is, mint mindenben csak pillanatnyi szalmaláng.

Midőn még megírjuk, hogy a tánc reggelig tartott, a referádnak végére jutottunk; nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy a Levai Izs. Nőgyelet, mint minden évben, úgy most is, ötletes, eredeti mulatsággal harangozta be a farsangot. A falusi bucsu színes magyar kép volt, népies jelleggel, és bizony semmiben sem nélkülözte eredetijének vidám kedélyességét. A nagy-

számu közönség nagyon jól mulatott, s örvendetes, hogy a kiadást leszámítva tekintélyes summa (113482 K.) jutott a jó-tékonycélra is. Elmondható, hogy ez az emlékezetesnek maradó mulatság fényesen sikerült, ami a vigalmi bizottságnak, különösen agilis elnökeinek dr. Priesner Gyulánéknak főérdeme, aki Deák Adolf titkár, főrendezővel s a rendezőséggel bizony sokat tett-velt, agítált, fáradozott ennek a szép sikernek az elérésén. Az egyesület hálás elismerése legyen lelkes, odaadó fáradozásuknak jutalma.

Bucsu.

Dal.

Esillagfalan ösi est volt
Hogy először megláttalak téged!
Sőtét szemed lekintete,
Akkor mindjárt jai, de megigézett . . .
Hgy szereltem s úgy daloltunk
Aztán egymást elispráltuk szépen;
Héj, de szívem most is sajoj
Smerengve egy-egy bus emléken.

Hogy utólszor megláttalak,
Altkom borult akkor is a tájra . . .
Nem volt szavunk, — bárha ltkon
Könnyesepp hullott halovány orcámra.
Snejtettem a bánatom,
Könnyebb legyen távozásod innen,
Panasz, könny, csók, kiflott köztünk,
Szerelmünket megbűntefte Isten! . . .

Ökirtus.

— **Lelkészmeghívás.** A garamszentgyörgyi ref. egyház a meghalt Patay Árpád helyébe Molnár Gyula bori-i lelkeszt hívta meg a gyülekezet papjává. Az esperesi hivatal a meghívás következtében megette intézkedését.

— Az „Erzsébet Leányegylet” f. hó 12 én vasárnap tartja legközelebbi összejövetelét.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Molnár Vincze Szünyog Erzsébet: két leány, az egyik halva született a másik: Erzsébet Julianna, Mészáros József Szolcásnszki Rózália: István, Vidra János Dobiasz Mária: Lajos, Bedi János Róvid Mária: Iona, Mor-dinyi János Váradi Irma: János, ifj Szűcs András Svarcz Julianna: Erzsébet. **Házasság:** Vrba Károly Ferencz Mária rkath. Magyar Árpád Mazúr Anna ref. kath. **Halalozás:** Mosonyi Sándor 63 éves tüdőgümőkör, Sabler István 18 éves tüdőgümőkör, Major Istvánné Prachór Anna 62 éves szívmegfajulás.

— **Kisért a gyufamonopólium.** A törvény jan. 1-től eltöltötte a fehér és sárga foszfornak gyűjtőárúhoz való felhasználását. Már előbb, ezzel a törvénnyel kapcsolatban került föl a gyufamonopólium terve, amely újból kísért. Most állítólag két terv van felszinen. Az egyik a régi monopólium eszméjét akarja megvalósítani, a másik pedig az, hogy úgy Ausztriában, mint Magyarországon gyufaadót vetnek ki, mely dobozonként fél, vagy egy fillért tenne.

— **Az állatvásár statisztikája.** A kedden lezajlott állatvásárra fölhajtottak 1694 szarvasmarhát, 1749 lovat és csikót, 250 juhot és 2 kecskét, összesen 3095 drbot. Ebből eladtak 370 szarvasmarhát és 169 lovat és csikót, összesen 539 drbot.

— **Kiadási árúknál az átruházási eljárás megszüntetése.** A Máv igazgatósága megszüntette azt az eljárást, mely szerint a vámentes gyors és teherárú az átvevők által kiállított meghatalmazások alapján az állomások által, a feletes üzletvezetőség engedélyével harmadik személyeknek részletekben kiszolgáltathatók. Ennélfogva ilyen engedélyek többé ki nem adhatók, az eddig kiadottakat pedig bevonják.

— **Gazdasági előadások Léván.** Az OMGE a Bars megyei Gazdasági Egyesület közreműködésével — mint azt már jelentettük — ingyenes gazdasági előadásokat rendez a városba tanácstermében február 9-én. A programm így lett megállapítva: **Újhelyi Imre** akadémia igazgató a szarvasmarhatenyésztés fejlődését gátló betegségekről (gümőkör, járványos elvetelés); **Rácsi Imre** akad. tanár A talaj termőereje és a műtrágyázásról; **Bánvárt** Sándor akad. tanár A fejős tehének takarmányozásáról; **dr. Barna Balázs** akad. tanár Gabonáink kártevői ellen való védekezésről tart előadást.

— **Az evangélikus egyház köréből.** Laszkáry Gyula dunnáninnyi evangélikus egyházkerületi felügyelő halálával megüresedett kerületi felügyelői tiszteletéig, míg az új felügyelőt megválasztják, az ev. egyház alkotmánya értelmében a hivatalában legidősebb esperességi felügyelő van hivatalba helyettesítve betölteni. A dunnáninnyi ev. egyházkerület kilenc esperességi felügyelő között, hivatalában legidősebb: **Kosztolányi Sándor** barsi felügyelő, aki azonban magas korára való tekintettel, a helyettesítést nem fogadta el.

— **Uj ügyvéd Dr. Gyapay József** Aranyosmaróton irodát nyitott.

5634/1111 szám.

1912

Hirdetmény

Ezennel közhírré tesszük, hogy a vasuti üzletszabályzat 78 §. 1. pontjában foglalt határozomány alapján a magyar királyi államvasutak Léva állomására érkező vagy onnan vasuton elszállítandó gyorsárúknak és 10 métermázsán aluli teherárúknak Léva városában lakó címzettek lakására vagy üzlethelyiségébe és viszont ily áruknak a felek lakásáról vagy üzlethelyiségéből Léva állomásra való fuvarozása iránt **Braun Adolf** lévai szállító cégél 1913 évi jan hó 1-től kezdődő érvénnyel szerződést kötötünk.

Ezen szerződés értelmében Braun Adolf szállító cég az emített áruknak házhöz vagy háztól való fuvarozásáért következő díjakat számíthat fel.

I. Gyorsárúknál:

a) 1—50 kgr.-ig 50 fill.
minden további megkezdett 50 kgr.
után 30 fill.

II. Teherárúknál:

a.) 1—100 kgr.—ig 50 fill.
minden további megkezdett 100 kgr.
után 30 fill.

III. Árunyilatkozatok kiállításáért darabonként 4 fill.
kiállítási díj számítatik fel.

Árszabási határozmányok.

1.) Fuvarozó az árut a lakás azon helyiségebe tartozik szállítani, melyet a fél, a szállítvány rendeltetését szem előtt tartva e célra kijelöl.

2.) Ha a címzett az árubefuvarozása idején lakásán nincsen, a másodsor esetleg többször is megkísérelt kézbesítés költségeinek megtérítésére szállító cég igényt nem támaszthat.

3.) Ha a fél az áru átvételét megtagadja, az árunak a rendeltetési helyre történt fuvarozásáért megillető illetéken kívül a visszazállításáért és esetleg újra történt házhöz szállításáért a fenti szállítási illetékek úgy a be mint a kiszállításért, valamint az újból való házhöz szállításért is külön-külön felszámíthatók.

Ha a fél az árut a nem fuvarlevélben megjelölt lakásán vagy üzlethelyiségében veszi át, hanem azt a város más helyére küldi, ezen a fuvarlevélben megjelölt helytől eltérő helyre történt fuvarozásért a megállapított fuvarozási illetékek szintén újból felszámíthatók. — Önként értetik, hogy az esetben, ha a fél az árunak a fuvarlevél adataitól eltérő helyre leendő fuvarozása iránt még az áru házhöz szállítása előtt intézkedett, a házhöz szállítási illeték csak egyszer számítható fel.

4.) Utánvételt terhel továbbá terjedelmes árú, valamint oly szállítványok, melyeknek önsúlya 1000 kg.-ot meghalad házhöz, vagy háztól csak a vállalkozó céggel kötendő előzetes egyezség alapján szállítatnak.

5.) A t. cz. közönség ezen fuvarozásból folyó esetleges panaszaival a vonatkozó fuvarleveleket bemutatása mellett a magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségéhez fordulhat.

Budapest 1912 évi december havában

Az üzletvezetőség.

Terménypiac árak a szerdai vásárról.

Buza	20 60	20 70 K
Árpa	16—	17 20 K
Rozs	17 60	17 80 K
Zab	20—	— K
Bab	22—	— K
Tengeri	12 80	14— K

A közönség köréből.

Hálás köszönet mindazoknak, kik leányunk temetésén, személyes megjelenéssel voltak kegyesek nyilvánítani jól eső részvételüket. Léva, 1913. január 6.

Belcsák László és neje.

Elszámolás. A Lévai Izraelita Nőgyuleknek 1913 évi január hó 4-én tartott mulatságának jövedelméről:

Összbevétel	1935 kor
Kiadatok	800.18
Tiszta jövedelem	1134.82

Deák Adolf titkár. Dr. Prieszner Gyuláné a vigalmi biz. elnöke

Nyilvános köszönet. Horn Armin ur. Hontalmásról 20 kor. Spitz Bernát ur. Garamszőlősről 5 kor. küldöttek fagegváltás címén a Lévai Izraelita Nőgyulekhez. Fogadják a nemeslelkű adakozók az egyesület hájás köszönetét.

Deák Adolf titkár. Dr. Frommer Ignácné elnök

TEJCSARNOK

betegség folytán azonnal eladó

Bővebbet Léva Kazinczy-u 5.

tejcsarnok.

A lévai Apolló Mozgó

e heti műsora.

A nő álma

Kom.

Olimphiai játékok

term. felvétel

Öszeesküvés

M u r a t

Nápolui Király ellen

dráma 2 felvonásban
írta Giuseppe Petroi

Énekes és koca zenész

komikus.

Klondiki remete

színes drámai jelenet.

Mama születés napja

muszáj nevetni.

Cukrász

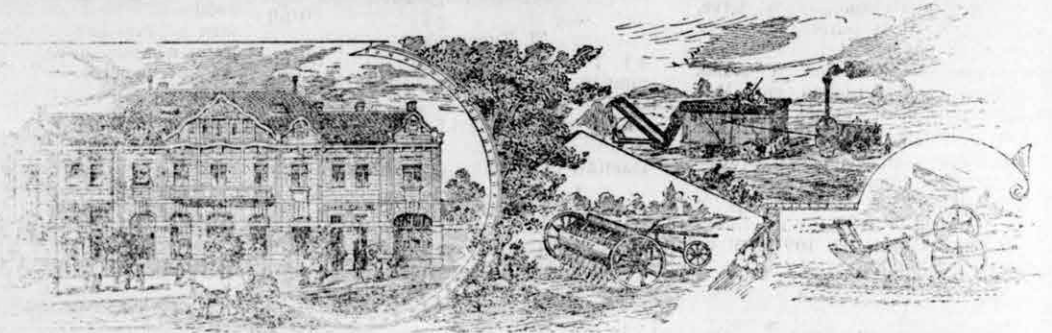
dessert-sütemények, legjobb kiv. finomították, tésztesütemény és sandwich-különlegességek frissen, nagy választékban — cukrászdájában — készülnek. Bel és külföldi cukorkakülönlegességek gazdag választékban. — Parfait-készítményeim elsőrendűek

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivitelére nagy súly lesz fektetve. Naponta szetküldés a vidékre is.
Mikulások és Krampuszok nagy választékban.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Telefon szám 33.

Hoffher és Schrantz
 Mayfarth Ph. és Tsa.
 Alfa Separator

gépeinek vezérképviselője.

Ganz-féle motórok
 állandóan üzemben
 láthatók

Műkölapos jégszekrények. Világhírű Rapid láncoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban

STEINER ERNŐ

üveg-, porcellán- diszmű-, játékaru és háztartási cikkek üzlete

villany felszerelési cikkek és különféle villanykörték raktára.

a Bolemann gyógyszertárral szemben.

Képkerekek nagy választékban.

Mindennemű üvegezési munkák elvállaltatnak

Akar ön

jól és olcsón
 öltözni? Tessék
 felkeresni

ÁBRAHÁM PÁL

uriszabót

béva, Bottka-u. 15,

aki a legjobb honi és
 angol szövetekből

megrendelésre divatos
 öltönyöket készít

Idényszövetek már megérkeztek

Mintagyűjteményével
 kívánatra házhöz is
 megy.

Holzmann Bódog

divatáruháza

Léván.

Telefon szám 25.

E hó 25-én a lévai nőegylet által megtartandó

KALIKO

estélyre alkalmas

selyembatiszt

nálam kapható.

Interurban telefon szám 12.

Tűzifa, szén és kocsz
kapható

BRAUN JOZSEF és fiánál
(Honvéd-utcza, Wertheimer-ház).

WEISZ SIMON

nórinbergi- és rövidaru nagykereskedése

— **LÉVA, PETŐFI-UTCZA.** —

Dús választéku raktárt tart
faérez koporsókból
koszorúk és az összes
temetkezési cikkekből.

A legmodernebb lakberendezések, melyek saját
műhelyekben készülnek, nagy választékban és szolid
árak mellett kaphatók.

STEINER JÓZSEF

butor kereskedő, kárpitos és asztalosnál.
Léván, Bati-utcza I. Wertheimer-féle ház.

Házassulandók figyelmébe!

Modern ház eladó, a
Honvéd-u. 24. számú.
Bővebbet a Lévai keresk.
banknál.

Singernél

Singernél

Singernél

mindenkor jutányos áron és a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett kaphatók.

Üzletem nagyobbításával — tetemes kiadásokat nem sajnálva — a t. vevőközönség igényeinek kielégítésére törekedtem, kérem szíves pártfogását és üzletem jóindulatú támogatását.

Kiváló tisztelettel

SINGER IZIDOR

Léva — Főtér (a városháza épületében).

KÁLMÁN FERENCZ

műbutor asztalos

Zsarnóca, Barsmegye.

Raktáron tart saját készítményű legújabb stílyű szobabutorokat, háló, ebédlő és konyha berendezéseket, diványokat, valamint az összes elképzelhető butoroknak legolcsóbb bevásárlási forrása.

Butort saját butorszállító-kocsiján bárhová házhoz szállít. Pontos és gyors kiszolgálás. Kívánatra

rajzokkal bárhol megjelenek.

Pártoljuk a magyar ipart.**Megérkeztek****a farsangi újdonságok****Malin csipke kejmék Mtr. K. 2.20-tól feljebb****„ csipkék és betétek 0.40-től „****Val. „ és betétek 0.04-től „**

legújabb gyöngy motívok és betétek arany és ezüst gyöngy rojtok nagy választék bálai kesztyűkben és legyezőben valamint kész női bluzokban

smocking ingek. és nyakkendők
legjutányosabban beszerezhetők**LINK BERNÁT**

ujjonnan megnyílt úri és női divat üzletében

Kálmán Palota

(Kósúth Lajos tér)

Steiner Sándor

órás és ékszerész.

Léván, Városi szálloda épületében.

Dús arany és ékszer raktár.

Mindennemű arany és ezüst ékszerben, valamint arany, ezüst és nikkell órákban.

Nagy raktár Omega óra különlegességekben.**Ajánlom valódi ezüst és china ezüst dísz tárgyait, ugyszintén ezüst evőeszközöket.****Szép választék inga órákban.**

Használjunk!

KABINA-féle!**Viasz****szinszappant**

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb egyezori átdörzsölése ezzel, felér más szappannal való 3-szoros átdörzsöléssel

Tisztaságért szavatosság!

Szíves tudomására adom a t. közönségnek, hogy tulhalmozott szövet raktáromban nagy választék áll rendelkezésére különböző férfiszövetekből,

Egy fértöltöny

a legfinomabb ANGOL vagy hazai kel-méből ami ezelőtt 50 kor. volt, most 50—55 koronáért állithatom elő, készpénz fizetés mellett. Kérem tehát a rendkívüli kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükségletét még a készlet tart ilyen előnyösen nálam beszerezni.

Kiváló tisztelettel

Borcsányi Gyula
férfiszabó.